

מסורת הש"ס

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צה.

תורה אור

1. אֶהְיֶה קוֹלֶךָ בַּת גִּלְיָם הַקְּשִׁיבִי לִשְׁמָע עֲנִיָּה יִשְׁעִיהוּ י ל
2. דְּבָרִי יִקְמְדוּ בֶן חֲלָקִיחוּ מִן הַבְּנִיּוֹת אֲשֶׁר בְּעִנְיָתוֹ בְּאֶרֶץ בְּנִימִן י
3. גִּדְרָה אֶרְיָה יְהוֹדָה מִשְׁרָף בְּנֵי עֲלִית בְּרַע רָבִץ בְּאֶרְיָה וּכְלִבְיָא מִי יְקִמְנָה בְּרֹאשִׁית מִט ט
4. יוֹרֵד שְׁמִשׁוֹן וְאֲבִיו אֲמָנוּ תִּמְנָתָה וְיָבֵא עַד בְּרִי תִּמְנָתָה וְהָיָה כְּפִיר אֶרְיָה שֶׁאֵין לִקְרָאוֹ שׁוֹפְטִים י ד ה
5. מִשָּׂא בְּהִמּוֹת נָגַב בְּאֶרֶץ יָרֵד וְנִקְרָא לְבִיָּא לְיִשְׁי מִקֹּדֶם אֶפְעָה וְשִׁרָף מִעוֹפֵף יִשְׁאוּ עַל בְּתָף עֲרִים חִלְדָּה וְעַל דְּבִשֶׁת גְּמִלִים אוֹצְרָתָם עַל עַם לֹא יִדְעֶיהָ י
6. עַל שֶׁחַל וְתָתַן הַדָּרֶךְ תִּרְמַס כְּפִיר וְחִנִּי תְהִלִּים צֹא י ג
7. לֹא הִדְרִיבָהּ בְּנֵי שִׁחִץ יִנְפֹךְ יָד הָרַב בַּת צִיּוֹן לֹא עָקְדָה עָלָיו שְׁחָל אִיּוֹב כַּח ח
8. עוֹד הָיִים בְּנָב לְעוֹד יִנְפֹךְ יָד הָרַב בַּת צִיּוֹן בְּצֶעֱת דִּירְשָׁקָם י
9. יְהוֹדָה בְּלִלְקָה הָיָה וְיָצָא מִלֶּאֱךָ י יָרֵךְ בְּמִנְחָה אֲשׁוּר מֵאֵה שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּשְׁבַעֲמִי אֶלֶף בְּבִקְרָה וְהָיָה כֻּלָּם פְּגָרִים מְלִכִּים ב י ט ל ה
10. יִשְׁשִׁבִי בְּנָב אֲשֶׁר בִּילִידִי הָרָפָה וּמִשְׁקֵל קִינוּ שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת מִשְׁקֵל נִחְשֶׁת וְהָיָה חֲגוּר חֲדָשָׁה וַיֵּאמֶר לַחֲבוֹת אֶת דָּוִד י
11. תִּרְחִיבֵי צַעֲדֵי תַחְתִּי וְלֹא מַעֲרֹד קִרְסָלִי תְהִלִּים י ח לו
12. אִם תִּשְׁכַּח בֶּן שְׁפָתַי בְּנִפְי יוֹנָה נִחְפָה בְּכֶסֶף וְאֲבִירוּתָהּ בִּירְקָרֶךְ תְהִלִּים סח י ד
13. וְיִצְרָךְ לוֹ אֲבִישִׁי בֶן צִרְיָה וְיָךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְיִמְתְּנוּ אֹז נִשְׁבָּעוּ אֲנִשִּׁי דָּוִד לוֹ לֵאמֹר לֹא תִצָּא עוֹד אֲתָנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תִכְבֶּה אֶת נֵר יִשְׂרָאֵל שְׁמוּאֵל ב כ א י ז
14. וְאָבִיָּה הָיִים אֶל הָעֵץ וְאָמַר י י אֵלֶיהָ אֲדִינִי אֲבָרְהָם אִם יִשָּׁךְ נָא מִצִּלָּתָה דְרָכִי אֲשֶׁר אֲנִי הִלַּךְ עָלֶיהָ י

בראשית כד מב

לשון פרסי קריטא. ל"א כפר הוא: קמטיס. הכניעו תחת הכד של זיתים וימצי עלה למעכו: מכא ליה ארעא מוטוסיס. נתרכס הארץ מתחתיו ולא הזיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיתה מגינה עליו: בארעא גריזי דמיא. בארעא סאין של מים. ל"א בארעא כורא דמיא בד' ט נדות של מים: איטריף קמיס.

היתה טורפת ומחזקת ענמיה וממרתת כנפיה והומה ומאכרת: קפסה ליה ארעא. כמו לא תקפון (דברים טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשמים: לערפה אימיס. דישיצי נוולה. טווה: כד חויסיס. ערפה לאנשי סברה למקטליה באותו פלך שהיה צידה ולא נגע זו: אמרה ליה לאנשי אימיס לן ההוא פלך דנפל לפניך: ה"ג פתקיס בריש מוחה וקטלס. השליך אנשי הפלך לראשה ומתה: פתקיס לדוד לעילא. זרקו כלפי מעלה: ודן ליה. נעץ תחמיו חנימו בקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא אישו. דוד עלמו לימא סס: אין חנוס. אין דעמו מכוונת לומר השס. והשטא נילל דוד והשליכו השס צדקו והלכו אנשי דוד וחזרו להס: אמר ליה. אנשי לדוד: ומאי צעים כלא. למה צאת כאן: אמר ליה. הקצ"ה אמר לי רלון שכלה זרעך או תמסר ביד אויבך והכי אהדרי ליה מוטב שאפול ביד אויב: אמר ליה אפיך זלוסיד. הפון תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה זרעך ולא תמסר ביד אויב דמה לך צלעך בניך: כד כך קירא לזון ואם לא תצטער. משל הוא שאומרים בני אדם: סייע כדן. עזר בתפלתך להפכה: והוא קא רדיף צפריסו. והס צורחין שהיה קרוב לארץ פלשמים: וזי מעו קוני. לאותו כפר ששמו קוני שצין א"י לארץ פלשמים: אמרי קוס ציה. אמרו זה לזה עמוד כנגדו ולא תצרח ונגנו ולכן נקרא קוני. וניסו הו צקיא"ס בשמות הכפרים ועדיין היו מפחדין וצורחין: זי מטא צי פרי. סס מקוס: אמרו צין פרי גוריון. צתמיהא: צקצלא. שהרגנו: ויאל

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק ללשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיה אוחביה ושדייה תותי בי (7) בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב (11) תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה (8) אמר (9) כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר (12) כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר (10) תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא כי חזיתיה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא (11) ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית הכא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב (13) ויעזור לו אבישי בן צרויה אמר רב יהודה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדיף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קום ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתבח לערפה אימין בקיבא כי אדכורי ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב (13) אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרן אליעזר עבד אברהם דכתיב (14) ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

עניה ענתות. (כמו עניה) (8) כלומר נציאות ירמיה הענתות היא שעתידה לזא על נצוד נר שחמסר ירושלים צידו: ארי כפיר וכו'. וצדוכתא אחרימי' מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי דכולי קרא להלי קולין' לא מחושבנה הוא א"כ ליכא אלא תשע מסעות

דהא עוד היום לאו מחושבנה [נמי הוא]. ומתוך עברו מעברה תרמי אינון עברו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אוסו היום נסטייר מעונה של נוב. [דמפני עון] שהיה להם לישראל על שנהרגו כהני נוב קבע הקצ"ה העונש עד אותו היום ואותו יום צלצד נשתייר מזמן העונש ואילו היה נלחם בירושלים באותו היום היה כוצסה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לסנחריב על ירושלים צעון נוב: סגא כחד יומא. והיינו י מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לסנחריב: צספארקי. תחמיו טפ"ט צלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקס ומניד ברישיה. עליה עמוד והיה מניד צראשו: נשדי ציה ידא האידינא. נלחם צה עתה: צתמיסו. תמה הוא להחמיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמהיתו נתיגעס ודומה ליה (10) (צסנחריב) אימתה למיתב: גולמו הרג. חמיה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונצקעה: צה דינא צנול דינא. כיון של דינא צנול הריצ וכן מפני שלא נכצסה צו ציוס לא הללית ממחרת: וישבי צנוב. אידי דאירי לעיל באותו יום שנשתייר מעונה של נוב נקט הכא וישבי צנוב צצא על עסקי נוב: הרפה. היינו ערפה: משקל קינו. מתרגמין מתקל סופיניה: והוא חגור חדסה. והוא אסיר איספניקי חדתא: נערד דואג האדומי. שספר לשון הרע על דוד שנתקנא צו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד צנוב אמר ליה שאול סוצ ופגע צכהני ה' נמאא שעל ידך נהרגו ואתה נכשלת וצחטא זה נהרג שאול ושלשת צניו צתלחמת פלשמים: שר ציואי.

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק ללשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיה אוחביה ושדייה תותי בי (7) בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב (11) תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה (8) אמר (9) כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר (12) כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר (10) תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא כי חזיתיה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא (11) ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית הכא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב (13) ויעזור לו אבישי בן צרויה אמר רב יהודה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדיף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קום ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתבח לערפה אימין בקיבא כי אדכורי ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב (13) אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרן אליעזר עבד אברהם דכתיב (14) ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

- א) ל"א דלחמיו מאורחא,
- ב) ויבליקו ירמיה ס' י
- ג) חתא קלח צנוסחא אחרת ועי' עוד צעריך ערך גלמהיג), א) [עני צעריך ערך שכן כולי פ' יפה באריות], ד) ל"א סדייא,
- ה) [צרכות נג: צבת מט.
- ו) קל גיטין מה:], ו) לעיל כב, ז) צרכות ה:], ח) [נש"ל מנ"ן], ט) [ולק"ש משל תתקנא צסס מדרש], י) [נש"ל י], יא) [רש"ל מ"ן, ז) צע"ל, יבול, ט) צרכות, רש"ל, צע"ל: בדיק,

גליון הש"ס
נב' אמר בנ"י ליונה
אימתיל. עין נ"י סוף פרק
ד' מיתות:

לעזי רש"י
טפ"ט [טפ"ד]. שתיח.

מוסף רש"י
ואבוא היום אל העין.
היום ילחמי והיום צלחתי,
מחלן שקפלה לו הארץ
(בראשית כד מב).